

Yayın Geliş Tarihi: 28.03.2019

Yayın Onay Tarihi: 08.05.2019

DOI No: 10.35343/kosbed.546232

Mustafa YILMAZ *

Onur KARAKAŞ **

24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinin Siyasal Değerler Açısından Analizi

*An Analysis of 24 June 2018 Presidential Elections in
Terms of Political Values*

Özet

İnsanların yaşamlarında kılavuz görevi gören amaçlar ve ilkeler çerçevesinde arzu duyulan bilişsel unsurlardır değerler. Bu yönüyle tercihlerimizdeki belirleyicilerden olan değerlere hitap eden siyasetin, siyasal tercihlerimize de etkide bulunduğu söylenebilmektedir. Bilim insanları değerleri, siyasi ideolojilerin temel ilkeleri ve ana prensipleri olarak görmekte ve değerlerin, siyasi meselelere yönelik karar vermede, siyasi kararları saptamada ve meşru kılmada ve ayrıca siyaset hakkında belli bir tartışma iklimi yaratmada kullanıldığını ifade etmektedirler. Dolayısıyla değerlerin, siyasetle ve siyasi tercihlerle olan ilişkisini analiz etmek önem taşımaktadır. Buradan yola çıkarak Türkiye siyasi tarihi açısından önemli bir kırılma anı olan 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı Seçimleri çalışmanın konusu olarak belirlenmiştir. 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı sistemi seçimleri, 1921 yılından günümüze devam eden parlamenter sistemi değiştirerek yerine partili cumhurbaşkanlığına dayalı bir sistem getiren bir seçim olması nedeniyle önem taşımaktadır. Bu araştırmada, 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yer alan adaylarının Twitter üzerindeki söylemleri Schwartz'ın Değerler Kuramı çerçevesinde analiz edilmiştir. Yapılan çalışmada siyasal iletişim çalışmalarının yoğunlaştığı, seçim öncesindeki 1 aylık dönem dikkate alınmıştır ve adayların 23 Mayıs 2018- 23 Haziran 2018 tarihleri arasındaki tweetleri resmi Twitter hesapları üzerinden arşivlenerek incelenmiştir. Araştırmada yöntem olarak nitel içerik analizinden yararlanılmıştır. Cumhurbaşkanı adaylarının Twitter üzerindeki söylemleri değerler açısından incelenerek, seçmenin beklentilerine karşılık vermek amacıyla söylemlerinde hangi değerlere öncelikle atıf yaptıkları tespit edilmiştir. Yapılan çalışmada, siyasal aktörlerin söylemlerinde öne çıkan değerler ve seçimleri kazanan ve kaybeden aktörlerin söylemlerinde değersel anlamda farklılıklar olup olmadığı ortaya konulmuştur. Elde edilen bulgular analiz edildiğinde 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı seçimlerini kazanan Recep Tayyip Erdoğan'ın en fazla atıf yaptığı değerlerin; "kendi amaçlarını belirleme", "başarılı olmak", "sorumluluk sahibi olmak ve sosyal güç" değerleri olduğu saptanmıştır. Yapılan analizler sonucunda 24 Haziran 2018 seçimlerinde "başarılı olmak", "kendi amaçlarını belirlemek", "sorumluluk sahibi olmak", "zenginlik", "dürüstlük", "özgürlük", "ulusal güvenlik" ve "sosyal güç" değerlerinin adayların söylemlerinde ön plana çıktığı görülmektedir.

* Doç. Dr., Kocaeli Üniversitesi İletişim Fakültesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım Bölümü, e-mail: m.yilmaz@kocaeli.edu.tr ORCID: 0000-0003-3320-108X

** Kocaeli Üniversitesi Halkla İlişkiler ve Tanıtım Anabilim Dalı doktora öğrencisi, e-mail: onurkarakas90@gmail.com ORCID: 0000-0001-8734-4671

Anahtar Kelimeler: Twitter, Değerler, Schwartz Değerler Kuramı, Seçimler.

JEL Kodları: D72.

Abstract

Values are desirable cognitive elements within the framework of goals and principles that serve as a guide in the lives of people.. In this respect, it can be said that the politics which addresses the values that are among the determinants of our preferences also affect our political preferences. Scientists regard values as the basic principles and main principles of political ideologies and the scientists define that values are used to make decisions about political issues, in order to determine and legitimize political decisions, and to create a climate of discussion about politics. Thus, it is important to analyze the relationship between values, politics and political preferences. 24th June 2018 was determined as the subject of the study because this date is an important breaking moment in Turkish politic history. 24th June 2018 Presidential system elections are significant because it is an election that replaces the current parliamentary system which was on process from 1921, to a system based on party presidency. In this study, Twitter dicourses of the candidates who took place in the presidential elections of June 24, 2018 were evaluated in the context of Schwartz's Values Theory. In the study, it was taken into consideration the 1-month period before the election, when the political communication activities were concentrated and tweets of the candidates between 23 May 2018 and 23 June 2018 were archived from the official Twitter accounts. In the research, qualitative content analysis was used as the research method . The statements of presidential candidates on Twitter were examined in terms of values and the values which were referred by candidates in their discourses in order to respond the expectations of the voters. In this study, it was pointed whether there are any values differences in the discourses of the politic actors who win or lost the elections . When the findings are analyzed in the study , it has been observed that Recep Tayyip Erdoğan who is the winner of elections, has made the most references to "choosing own goals" , "succeed" and "social power" values. As a result of analyzes, during 24 June 2018 elections, it has been observed that "succeed","choosing own goals" , "wealth", "honesty" , "freedom", "national security" and "social power" values were stood out in discourses of candidates.

Keywords: Twitter, Values, Schwartz Values Theory, Elections.

JEL Codes: D72.

Giriş

Halka yönetime katılma fırsatı vermek amacıyla ortaya çıkan, temelinde ortak karar alma yönteminin yer aldığı bir siyasal sistem olan demokrasinin olmazsa olmaz unsuru seçimlerdir. Seçimler aracılığıyla halkın değerleri ve tercihleri yönetime yansımaktadır. Bu nedenle, demokratik hayatın en önemli unsurlarından olan siyasal seçimlerde, seçmen tercih ve kararlarını etkileyen faktörler tespit edilmesi gereken önemli unsurlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu faktörlerin en önemlilerinden biri de değerlerdir. Değerler, kişilerin tutumlarını, tercihlerini ve davranışlarını seçerken rehber olarak yararlandığı, önem sırası göz önüne alınarak hiyerarşik biçimde yapılanmış, davranışlardan veya

hedeflerden hangilerinin kişisel ya da toplumsal olarak istenir olduğunu belirten inançlardır (Feather, 1975, Kluckhohn, 1962, Rokeach, 1973, Zavalloni, 1980). Bireylerin yaşamlarında kılavuzluk görevi üstlenen (Mehmedoğlu, 2007: 799) değerler, bireyin veya insan topluluklarının, davranış ve eylem seçeneklerinden açık veya kapalı şekilde tercih edileni ifade etmektedir (Güvenç, 1976: 29-30).

İnsanlar etraflarında meydana gelen olayları ve hayatlarını sürdürdükleri dünyayı açıklamak ve anlamak amacıyla değerlerden yararlanırlar. Değerin olduğu yerlerde her zaman bir değerlendirme, karşılaştırma ve hüküm verme vardır (Avcı, 2007: 18). Bu bağlamda değerler, insanların zihni içeriklerinin ve önceliklerinin göstergesi özelliğini göstermektedir. Söz konusu öncelikler, hiyerarşik bir yapılanmaya neden olmaktadır (Bilgin, 1995: 83; Schwartz and Bilsky, 1987). Hiyerarşik sıralamada en üstte bulunan değer, o birey ya da grubun temel değerini ifade etmektedir. Bu sebeple bazı insanlar için güvenlik güçten daha önemli bir değer ifade ederken diğer bireyler için güç ve başarı eşit öneme sahip değerler şeklinde ifade edilebilir. Sürekli olarak bilme ve anlama çabasında olan insanın tercihlerinde ve kararlarında değerler, tutumlar, inançlar, amaçlar, motivasyonlar gibi sosyo-psikolojik temelli pek çok faktör etkili olmaktadır. Bireyler toplumsal, ahlaki, dini, estetik, iktisadi ve siyasi birçok değere sahiptir (Akbaba, 2004: 203) dolayısıyla insanların her eylemi, kararı ve tercihi bir değere işaret etmektedir (Güngör, 1998: 27).

Değer üzerine yapılan bu tanımlardan hareketle değerlerin, bireylerin amaçlarını, hedeflerini, seçim ve tercihlerini etkileyen sosyo-psikolojik bir unsur olduğu söylenebilir. Değerlerin bireylerin ve insan topluluklarının davranış ve tutumlarına yönelik olan belirleyici etkisi tabii biçimde toplumların siyasi tercih ve kararlarında da etkili olmaktadır. Siyasetin değerler ya da menfaatler üzerinden gerçekleştiğini ifade eden Akdoğan (2004:133), değerlerden yoksun bir siyasetin bulunmadığını, her ne amaçla yapılıyor olursa olsun siyasette belli değerlerin ve ilkelerin gözetilmesinin gerekliliğini ifade etmektedir. Bireylerin ve siyasi aktörlerin sahip oldukları değerlerin birbirleriyle uyum göstermesi siyasi gücün ikna düzeyini artırmaktadır. Bir ikna sanatı olarak siyasetin başarılı olması için toplumun düşüncelerini, inançlarını, isteklerini doğru olarak saptayabilmesi ve bunlara doğru olarak cevap vermesi gerekmektedir. Siyasi aktörler ile toplumun değerlerinin uyum sağlamaması durumunda ise seçeneklerin artı ve eksilerinin gözden geçirilerek karara varılması söz konusu olmaktadır (Köse ve Yılmaz: 2012,12) .

Siyaset ve değer üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde çok sayıda çalışmada değerlerin, siyasi ideolojilerin temel ilkeleri olarak görüldüğü ve siyasi değerlerin, siyaset alanındaki temel kişisel değerleri ifade ettiği vurgulanmaktadır. Temel değerlerin siyasi değerleri yapılandırdığı ve siyasi tercihlerin temel değerler ve oy verme davranışıyla anlamlı bir bağlantı oluşturduğu ifade edilmektedir. (Schwartz et.al.,2010: 423). Konuyla ilgili yapılan çeşitli araştırmalar seçmenlerin siyasetin konuşmalarını; değer, üslup, ideoloji, vaat, gündem sorunlarına bakış ve kazanma olasılıklarını göz önüne alarak değerlendirmelerde bulduklarını ortaya koymuştur (Köse ve Yılmaz, 2012:11). Bu sebeple siyasi aktörlerin söylemlerini değerleri dikkate alarak analiz etmek, toplumun siyasi tercihlerinde etkili olan kriterleri çözümleyerek ortaya koyabilmek açısından önemlidir. 24 Haziran 2018 Türkiye Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinin

kazananlarının ve kaybedenlerinin sosyal medya aracı Twitter üzerinden kullandıkları söylemlerine Schwartz Değerler Ölçeği'ndeki değerler dikkate alınarak nitel içerik analizi uygulanmıştır. Nitel içerik analizi sonucunda siyasi aktörlerin tweetlerinde öne çıkan değerler, seçimleri kazanan ve kaybeden siyasi aktörlerin Twitter'daki söylemlerinde değersel anlamda farklılıklar olup olmadığı ortaya koyulmaya çalışılmıştır.

1.Schwartz'ın Değerler Kuramı

İnsanların üç evrensel ihtiyacından (bireysel ihtiyaçlar, düzenli sosyal etkileşim mecburiyetleri ve grupların hayatta kalma ve refah gereksinimleri) hareket ederek Schwartz on farklı, genel ve temel değer ortaya koymuştur (1992:4). İnsanların olan bitenleri, diğer bireyleri, politikaları ve faaliyetleri değerlendirmesine ve belirlmesine öncülük eden bu on temel değer; başarı, teşvik, iyilikseverlik, uyum, güç, hazcılık, güvenlik, özyönelim, evrenselcilik ve geleneksellik olarak sıralanmaktadır. Bu on temel değer belirlenirken dünya üzerindeki değişik kültürler tarafından tanınan temel değerleri kapsamına özen gösterilmiştir. Bu kapsamda İsrail, Türkiye, Fas, Almanya ve Estonya gibi farklı ülkelerde değer araştırmaları yapılmıştır (Kuşdil ve Kağıtçıbaşı, 2000).

Schwartz (1987, 1990) farklı kültürlerdeki bireylerin benimsediği ana değerlerin içeriğini ve söz konusu değerler arasındaki yapısal ilişkiyi belirlemeye çalışmıştır. Böylelikle toplum bilimleri adına temel değerler konsepti eksikliğini gidermeyi amaçlamıştır. Aynı zamanda bu değerler arasındaki yapısal ilişkileri belirlemeyi amaçlamıştır. Schwartz teorisinde on güdüsel değer tanımlanmış ve bu değerler arasındaki çatışma ve uyuma yönelik bir konsept oluşturmuştur. Değerler arasındaki çatışma ve uyum dinamikleri farklı kültürel gruplarda değerler arasında bir ilişki yapısını ortaya çıkarmakta ve insani güdülerde evrensel bir kavram önermektedir.

Schwartz Değerler Sınıflamasında her değer; psikolojik, pratik ve sosyal sonuçları mevcuttur ve her bir değer, diğer değerle uyum ya da zıtlık içerisinde bulunması söz konusudur. Örneğin, başarı değeri, genel olarak yardımseverlik değeri ile çatışmaktadır. Birisinde kişinin kendi başarısına odaklanma anlamı bulunurken diğerinde başkalarının başarısını artırmak için yardım etme davranışı bulunmaktadır. Yardımseverlik değeriyle kurallara uyma değerlerinin her ikisi de insanların onayını kazanan davranışlar olduklarından birbirlerine benzer değerler olarak nitelendirilirler. Güç ve güvenlik değerleri söz konusu olduğunda ise her iki değer de belirsizlikten kaçınma ve ilişkileri kontrol etme anlamını içermesinden dolayı benzerlikleri söz konusudur (Schwartz et.al., 1999). Yapılan araştırmalarda, insanların eğitim seviyesi arttıkça öz-yönelim (Schwartz, 2006; Schwartz ve at.al., 2000), uyarım arama (Schwartz et.al., 2001) zihinsel açıklık, esneklik ve başarı değerlerinin arttığı (Schwartz, 2006), gelenek ve uymaya yönelik değerlerin azaldığı gözlemlenmiştir. Araştırmalarda insanların gelişimine bağlı olarak, yaşın artmasıyla birlikte öz-aşkınlık değerlerinin (iyilikseverlik ve evrensellik) arttığı ve öz-genişletime (başarı ve güç) yönelik değerlerin azaldığı ifade edilmiştir (Schwartz et.al, 2001).

Schwartz'ın çalışmasını özgün kılan husus, bireysel değerlerin davranış, yaklaşım ve toplumsal değerler üzerine etkisinin sosyo psikolojik bakış açısıyla incelenmesidir. Schwartz'ın (1992, 1996) ortaya koyduğu değer kuramı, son otuz yıl içerisinde psikoloji çalışmalarında dikkate alınan önemli bir model ortaya koymaktadır.

2. 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı Seçimleri Öncesi Türkiye'nin Siyasi ve Toplumsal Atmosferi

24 Haziran 2018 Türkiye Cumhurbaşkanlığı ve Genel Seçimleri öncesi ülkenin siyasi ve toplumsal yapısını etkileyen ana unsurların 15 Temmuz 2016 darbe girişimi, darbe girişimi sonrası ülkede güvenlik, asayiş ve Fetullahçı Terör Örgütü(FETÖ) ile etkili mücadele edebilmek amacıyla başlatılan Olağanüstü Hal(OHAL) uygulamaları ve 2017 Türkiye Anayasa Değişikliği Referandumu olduğu söylenebilir.

15 Temmuz 2016 kalkışması Türk Silahlı Kuvvetleri(TSK) içerisinde illegal olarak yapılanmış FETÖ mensubu bazı generallerin ve askerlerin organize ettiği bir darbe girişimidir. Söz konusu darbe girişimi halkın sokağa çıkarak darbecilere direniş göstermesi ve TSK içindeki çoğunluğun darbe girişimine destek vermemesiyle engellenebilmiştir (yenisafak.com). Darbe girişiminin hemen ardından 21 Temmuz 2016'da Ankara'daki Milli Güvenlik Kurulu ve ardından yapılan Bakanlar Kurulu toplantısından sonra Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, 3 ay süreyle OHAL ilan edildiğini açıklamıştır (hurriyet.com.tr).

2018 Cumhurbaşkanlığı ve Genel Seçimlerine doğru giden yolda atılan en önemli adım 2017 Türkiye Anayasa Değişikliği Referandumuna gidilmesi olmuştur. İktidardaki Adalet ve Kalkınma Partisi (AK Parti) ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından desteklenen anayasadaki madde değişiklikleri muhalefetteki Milliyetçi Hareket Partisi'nin (MHP) destek vermesiyle, 20 Ocak 2017 tarihinde meclisten geçmiş ve referandum kararı alınmıştır. Değişiklik paketi, mevcut parlamenter sistemin kaldırılarak yerine başkanlık sisteminin getirilmesini, başbakanlık makamının kalkmasını, Türkiye Büyük Millet Meclisindeki milletvekili sayısının 550'den 600'e çıkarılmasını, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun yapısında değişiklikler yapılmasını içermektedir (yenisafak.com). Kasım 2016'da AK Parti uygulanması istenen sistemin isminin başkanlık sistemi yerine cumhurbaşkanlığı sistemi ismiyle anılacağını duyurmuştur (sabah.com.tr). Referandum 16 Nisan 2017 tarihinde gerçekleştirilmiş, "Evet" oranı %51,43, "Hayır" oranı ise %48,57 olmuştur. Katılım oranının %85,5 olduğu referandumda yaklaşık 25 milyon 133 bin 391 kişi "Evet" oyu kullanırken, 23 milyon 758 bin 401 kişi "Hayır" oyu kullanmış, ortalama 800 bin oy ise geçersiz kabul edilmiştir (bbc.com).

16 Nisan 2017 Türkiye anayasa değişikliği referandumunu ile ülkenin yönetim şeklinin başkanlık sistemi olarak belirlenmesinin ardından 2018 yılına gelindiğinde siyasetin ana gündem maddesi Türkiye Cumhurbaşkanlığı Seçimleri olmuştur. Kasım 2017'de MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin AK Parti'ye seçime yönelik ittifak önerisinde bulunmasıyla Şubat 2018 tarihinde Cumhur İttifakı kurulmuştur (aa.com.tr). Bahçeli'nin erken seçimin gerekliliğine vurgu yaparak "erken seçim" teklifinde bulunması ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 18 Nisan 2018 tarihinde bu teklife onay vermesiyle 3 Kasım 2019'da yapılması planlanan seçim erken bir tarihe alınmıştır (cumhuriyet.com.tr). 20 Nisan 2018'de erken seçim önerisi TBMM'de kabul edilmiştir (cumhuriyet.com.tr). YSK, resmi Cumhurbaşkanı adaylarını 13 Mayıs 2018 tarihinde ilan etmiştir (ysk.gov.tr). Buna göre seçimlerde Cumhurbaşkanı adayı olarak Cumhur İttifakı'nın ortak adayı Recep Tayyip Erdoğan, Cumhuriyet Halk Partisi'nin (CHP) adayı Muharrem İnce, İyi Parti (İP) adayı Meral Akşener, Saadet Partisi'nin (SP) adayı Temel

Karamollaoğlu, Halkların Demokratik Partisi'nin (HDP) adayı Selahattin Demirtaş ve Vatan Partisi (VP) adayı Doğu Perinçek cumhurbaşkanı adayları arasında yer almıştır. 24 Haziran 2018 tarihinde gerçekleştirilen seçimleri salt oy çoğunluğunu elde eden Recep Tayyip Erdoğan kazanmıştır (ysk.gov.tr).

Tablo 1: 24 Haziran Cumhurbaşkanlığı Seçimleri Sonucu

ADAY	TÜRKİYE GENELİ TOPLAM	ORAN (%)
Recep Tayyip ERDOĞAN	26.330.823	% 52,59
Muharrem İNCE	15.340.321	%30,64
Selahattin DEMİRTAŞ	4.205.794	% 8,40
Meral AKŞENER	4.205.794	% 7,29
Temel KARAMOLLAOĞLU	443.704	%0,89
Doğu PERİNÇEK	98.955	%0.20
GENEL TOPLAM	50.068.627	%100

Kaynak: www.ysk.gov.tr

3.Yöntem

Rokeach'a göre (1973) değerler, belirlenmiş olan bir konu üzerinde kanaat belirtme ya da bir dinsel ya da siyasal ideolojiyi önemli hale getirme işlevine sahip olan çok yönlü standartlardır. Bununla beraber Rokeach'ın geliştirmiş olduğu değer çoğulculuğu kuramına göre, ideolojik ayrımlar bazı değerlere verilen öneme göre biçimlenmektedir. Buradan hareketle araştırma kapsamında Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde etkili olan değerleri saptamaya yönelik bir analiz gerçekleştirilmiştir. 1921 Anayasası ile uygulanmaya başlayan parlamenter sistemi Cumhurbaşkanlığı sistemine dönüştüren bir seçim olması nedeniyle 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı seçimleri Türkiye siyasi hayatı açısından önemli bir dönüm noktasıdır. Bu nedenle 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı Seçimlerinin siyasal değerler açısından analizi önem taşımaktadır. Araştırmada 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde aday olan Recep Tayyip Erdoğan, Muharrem İnce, Meral Akşener, Temel Karamollaoğlu, Selahattin Demirtaş ve Doğu Perinçek'in resmi Twitter hesapları incelenmiştir. Çeşitli araştırmalar göstermektedir ki, siyasetçiler Twitter'ı bilgilendirme, etkileşim, hareketlilik (mobilizasyon) ve kampanya ile bütünleşme amaçlı olarak kullanılmaktadırlar.(Lilleker et al.,2011). Twitter'ın siyasi aktörler tarafından kullanılmasının nedeni seçim kampanyası ya da kampanya dışı herhangi bir konu hakkında olabilmektedir. (Meriç,2015:42). Çalışmada siyasal iletişim çalışmalarının yoğunlaştığı seçim öncesindeki bir aylık dönem dikkate alınmıştır ve cumhurbaşkanlığı için aday olan siyasal aktörlerin 23 Mayıs 2018- 23 Haziran 2018 tarihleri arasındaki tweetleri arşivlenmiştir. Böylece siyasal aktörlerin 23 Mayıs 2018- 23 Haziran 2018 tarihleri arasında Twitter üzerinden paylaştıkları söylemler değerler açısından incelenerek, seçmenin beklentilerine karşılık vermek amacıyla söylemlerinde hangi değerlere öncelikle atıf yaptıkları tespit edilmiştir. Araştırmada yöntem olarak nitel içerik analizinden yararlanılmıştır. Nitel içerik analizi, verilerin araştırmacı tarafından düzenlendiği, analiz birimlerine ayrıldığı, sentezlendiği, biçimlerin ortaya konulduğu, önemli değişkenlerin keşfedildiği ve hangi bilgilerin rapora yansıtılacağı belirlendiği bir süreçtir (Bogdan ve Biklen, 1992). Bu çerçevede, elde edilen tweetler Schwartz Değer Ölçeği'nde yer alan on temel ve elli altı alt değer açısından nitel içerik analizine tabi tutulmuştur. Söz konusu değerler;

- a) Güç; sosyal güç, zenginlik, otorite, kamusal imajı korumak, sosyal tanınma.
- b) Başarı; başarılı olmak, hırslı olmak, yetenekli olmak, akıllı olmak, etkili olmak, kendine saygı.
- c) Hazcılık; zevk, hayattan zevk almak.
- d) Teşvik; ilginç bir hayat yaşamak, değişik/farklı bir yaşam, cesur olmak.
- e) Öz-yönelim; özgürlük, yaratıcılık, bağımsızlık, kendi amaçlarını belirlemek, merak.
- f) Evrenselcilik; çevreyi korumak, güzel bir dünya, doğa ile bütünleşme, açık fikirli olmak, sosyal adalet, bilgelik, eşitlik, barışçıl bir dünya, iç uyum.
- g) Yardımseverlik; yardımsever olmak, dürüstlük, affedici olmak, sadık olmak, sorumluluk sahibi olmak, gerçek dostluk, manevi bir yaşam, olgun sevgi, anlamlı bir yaşam sürmek.
- h) Geleneksellik; dindar olmak, bize sunulan hayatı kabul etme, alçak gönüllü olmak, ılımlı olmak, geleneklere saygılı olmak, dünyevi işlerden uzaklaşmak.
- ı) Uyum; nezaket sahibi olmak, büyüklere saygı, itaatkâr olmak, kendini disipline etmek.
- j) Güvenlik; temizlik, ulusal güvenlik, sosyal düzen, aile güvenliği, iyiliğe iyilikle karşılık vermek, sağlıklı olmak, aidiyet şeklinde sıralanmaktadır.

Çalışmada, siyasal aktörlerin söylemlerinde baskın bulunan değerler ve seçimleri kazanan ve kaybeden aktörlerin söylemlerinde değersel anlamda farklılıklar olup olmadığı soruları yanıtlanmaya çalışılmıştır. Çalışmada nitel içerik analizi gerçekleştirilirken siyasal aktörlerin tweetlerine yansıyan ifadelerinin yalnızca görünen anlamları değil yaptığı çağrışımsal anlamlar da göz önünde bulundurularak bir değerlendirme gerçekleştirilmiştir. Bunun temel nedeni ise sosyo-bilişsel öğeler olarak ifade edilen değerlerin, bireylerin eylemleri, davranışları, tercihleri, kararları, olayları değerlendirme biçimleri, doğruları ya da yanlışları üzerinde doğrudan belirleyiciliğe sahip olan fakat çoğu zaman farkında olmadan algıları ve dolayısıyla kararları da etkileyen kriterler olmasıdır. Bu nedenle çıkarım yapmaya dayalı olan, mesajda gözlenen ya da betimlenen unsurlardan hareketle bir yorum getirme amacına sahip olan nitel içerik analizi çalışmanın hedefleriyle uyumlu bir yöntemdir.

4.Bulgular ve Yorum

23 Mayıs-23 Haziran 2018 tarihleri aralığında Cumhurbaşkanlığı adaylarının resmi Twitter hesapları incelendiğinde adayların öne çıkardığı ilk üç değerın oranı aşağıdaki gibidir:

Tablo 2: 24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı Seçimlerine Katılan Adayların Öne Çıkardığı İlk üç Değerin Oranı

ADAY ADI	Recep Tayyip Erdoğan	Muharrem İnce	Meral Akşener	Temel Karamollaoğlu	Selahattin Demirtaş	Doğu Perinçek
1.DEĞER	Kendi amaçlarını belirlemek %30,6	Başarılı Olmak %23,1	Zenginlik ve Kendi Amaçlarını Belirleme %17	Başarılı olmak: %19,7	Dürüstlük %14,7	Ulusal güvenlik: %20,3
2.DEĞER	Başarılı olmak %22,5	Sorumluluk Sahibi Olmak %17	Sorumluluk Sahibi olma %14,6	Zenginlik %16,2	Zenginlik %9,3	Zenginlik: %12,7
3.DEĞER	Sorumluluk sahibi olmak ve sosyal güç %18	Kendi Amaçlarını Belirleme %15,8	Dürüstlük %12,1	Dürüstlük: %15,1	Özgürlük %8,9	Başarılı olmak: %11,4

Yapılan tweet incelemelerinde Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, “kendi amaçlarını belirleme” değeri üzerinden gerçekleştirdiği söylemlerinde hedeflerini, planlarını ve projelerini açıklamaktadır. Bu kapsamda değerlendirilebilecek bir tweet olan Erdoğan’ın 21 Haziran 2018 tarihli tweetinde “*Dev ekonomi, dijital dönüşüm, bilimsel atılım, sosyal devlet ve lider ülke anlayışıyla harmanladığımız yeni, hızlı, modern ve birlikte yönetim modelimizin detayları #HazırızTürkiye*” ifadelerini kullanarak “kendi amaçlarını belirleme”, “zenginlik”, “sosyal adalet”, “sosyal güç” ve “sosyal düzen” değerleriyle Türkiye’ye bilimsel dönüşüm ve yeni yönetim anlayışı vaadinde bulunduğu görülmektedir. Erdoğan’ın tweetlerinde en fazla atıf yaptığı ikinci değer ise “başarılı olmak” değeridir. 19 Haziran 2018 tarihli bir tweetinde ise “*16 yılda Türkiye'nin ekonomisini büyütürken vatandaşımızın alım gücünü artırdık, %70 seviyelerindeki kronik enflasyonu %10 seviyelerine düşürdük. Vakit daha da büyüme vakti!*” ifadeleri ile “başarı”, “zenginlik” ve “kendi amaçlarını belirleme” değerleri üzerinden, kendisinin de mensubu olduğu AK Parti’nin iktidar olduğu 16 yılda ekonomik anlamda gerçekleştirilen “başarılar” vurgu yapılmaktadır. Bu tweette ayrıca önceki dönemlere ait yüksek enflasyon oranını belirterek ve “kronik enflasyon” ifadesini kullanarak geçmiş dönem hükümetlerinin ekonomi politikalarında “başarısız” olduklarına atıfta bulunmaktadır. Vatandaşın alım gücünün artmasını ifade ederek bir zenginlik vurgusunda da bulunan Erdoğan, tweetin devamındaki “*Vakit daha da büyüme vakti!*” ifadesiyle de ekonomik anlamda kendi amaçlarını belirlemektedir. Başarılı olmak değerini “zenginlik” değerleriyle birlikte kullandığı bir başka tweetinde Erdoğan, “*16 yılda güçlü tarımsal politikalarımız ve hayvancılığa verdiğimiz destekle, bir yandan vatandaşlarımızın refahını artırırken bir yandan da üretimde, kalitede ve ihracatta dünyanın en önemli ülkelerinden biri hâline geldik. Vakit, tarımda daha da güçlü Türkiye vakti!*” ifadeleriyle ülke ekonomisinin en önemli unsurlarından olan tarım ve hayvancılığa destek vererek ekonomik anlamda halkın gözetildiğini ifade etmekte, aynı zamanda Türkiye’nin bu alanlarda önemli biri ihracat ülkesi konumuna gelmesinde 16 yıllık AK Parti iktidarının başarılı ekonomik politikalarının payı olduğunu belirterek üretimin gelecek dönemde de artarak devam edeceğinin sözünü vermektedir. Ayrıca 16 yıldır süregelen projelerin başarıya ulaşmasını ve projelerin başarıyla devam edeceğini ifade ederken Erdoğan seçmen gözünde belli bir imaj oluşturmakta “kamusal imajı koruma” değerine de atıfta bulunmaktadır.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın tweetlerinde en fazla atıfta bulunduğu üçüncü değer "sorumluluk sahibi olmak" ve "sosyal güç" değeridir. Erdoğan, mitinglerine ait tweetlerinde Türkiye'nin güçlenip, büyümesi ve kararlı adımlarla lider ülke olma yolunda yürümesinde halkı itici bir güç olarak görmekte, halkın desteğinin önemini meydanlarda sıklıkla vurgulamakta ve bir güç olarak gördüğü halktan destek isteyerek hedefe giden yolda sorumlulukların paylaşılmasını istemekte, hedeflerine ulaşırken gücünü halktan alan bir siyasi lider portresi çizmektedir. Nitekim 11 Haziran 2018 tarihli tweetinde Erdoğan "Yol arkadaşımız, kader arkadaşımız, dava arkadaşımız Bursa,, 24 Haziran'da Türkiye'yi şahlandırmak için çıktığımız bu yolda bizimle olduğunu bir kez daha gösterdi." ifadeleriyle "sorumluluk sahibi olmak", "sosyal güç" ve "başarılı olmak" değerlerine atıfta bulunmaktadır.

CHP'nin Cumhurbaşkanı adayı Muharrem İnce tweetlerinde "başarılı olmak" değeri üzerinden hem mevcut iktidarı eleştirmekte hem de kendisinin cumhurbaşkanı seçileceğine ve seçildiğinde başarılı olacağına vurgu yapmaktadır. Muharrem İnce 19 Haziran 2018 tarihli bir tweetinde "Haberin var mı? Başaracağız! Başaracağız! Başaracağız!" ifadelerini kullanmıştır. 18 Haziran 2018 tarihli bir tweetinde "başarılı olma" ve "zenginlik" değerlerine atıfta bulunan İnce "Türkiye için üreteceğiz; bunu birlikte başaracağız." demektedir. 15 Haziran tarihli bir tweet'de " İsraf ekonomisini terk edeceğiz. Fabrikalar kuracağız, marka üreteceğiz. Hep beraber zenginleşip hakça bölüşeceğiz. Tüm kazanılmış hakları ve sosyal yardımları artırarak devam ettireceğiz. Size söz veriyorum!" ifadeleriyle "zenginlik", "sosyal adalet" ve "kendi amaçlarını belirleme" değerleri üzerinden ekonomik anlamda toplumsal eşitliği gözeten, sosyal devlet anlayışına dayalı bir yönetim sistemi oluşturma sözünü vermektedir. Aynı zamanda mevcut siyasi yönetimin israfa dayalı bir ekonomi politikası yürüttüğünü ifade etmektedir. Bir takipçisinin "Değerli Hocam @vekilince, dogum gunumuz 4 Mayıs'ta birlikte fizik sorusu cozmeye var misiniz?" tweetine "Sadece Fizik sorusu değil, sizlerle birlikte memleketimizin tüm sorunlarını çözmeye varım. Birlikte başaracağız." tweetiyle cevap veren İnce başarılı ve sorumluluk sahibi bir iktidar olma sözü vermektedir. Sorumluluk sahibi olan bir iktidar olma sözünü tweetlerinde sıklıkla yineleyen İnce 21 Haziran 2018 tarihli bir tweetinde "Güveninizi boşa çıkarmayacağım!" ifadesini kullanmıştır. 8 Haziran 2018 tarihinde "Benim Cumhurbaşkanlığım döneminde sizler, çocuklarınızın geleceği için kaygılanmayacaksınız. Kaygılanacak birileri olacaksa bizler olacağız. Çünkü onlar, sizlerin çocukları, hepimizin ise geleceğidir, yarınımızdır." ifadeleriyle velilere seslenen Muharrem İnce, gelecek nesillerin sorumluluğunu üstlenen bir iktidar sözü vermektedir. Tweetlerinde eğitim konusuna sıklıkla değinen İnce "Kendi amaçlarını belirleme" ve "sorumluluk sahibi olma" değerlerine atıfta "Ortaokulu bitiren gençler; sizleri nitelikli liselede okutacağım. Bir öğretmen olarak bunun sözünü veriyorum. Değerli anne ve babalar; size ve çocuklarınıza bu yıl psikolojik buhran yaşatanlara "Tamam" diyerek çocuklarınız için bana yetki vermenizi istiyorum." şeklinde konuşmuş ve mevcut iktidarın seçimlerle aynı tarihlere rastlayan sınavların tarihlerini değiştirerek aileler ve öğrenciler üzerinde psikolojik sıkıntı yarattığını ileri sürmüştür.

İP Cumhurbaşkanı adayı Meral Akşener "zenginlik", "kendi amaçlarını belirleme" ve "dürüstlük" değeri üzerinden vaatlerde bulunmaktadır. "Zenginlik" ve "kendi amaçlarını belirleme" değeri üzerinden "24 Haziranda ekonomiye güneş doğacak" ,

"Çiftçimizin mazotu %50 indirimli almasını sağlayacağız" gibi vaatlerde bulunan Akşener, 30 Mayıs 2018 tarihli bir tweetinde "Genç işsizlere, iş bulana kadar, aylık 500 TL vatandaşlık maaşı bağlayacağız!" ifadeleriyle "sosyal adalet" ve "kendi amaçlarını belirleme" değeri üzerinden ülkenin en önemli sorunlarından biri olan "işsizlik" sorununa çözüm vaadinde bulunmaktadır. 23 Haziran 2018 tarihli bir tweetinde "Yatırım sıfır. Genç işsizliği almış başını gitmiş. İyi eğitim almış üniversite mezunu gençlerimiz işsiz. İyi eğitilmiş lise mezunu gençlerimiz işsiz. Ve Kars'a yatırım sıfır, sıfır, sıfır!" ifadelerini kullanarak mevcut iktidarın başarısız ekonomik politikalarının bir sonucu olarak gördüğü "genç işsizlik" sorununu "zenginlik" ve "başarılı olma" değerleri üzerinden eleştirmektedir. 18 Haziran 2018 tarihli tweetinde "Fındığımızı uzanan eller kırılır. İnşallah Cumhurbaşkanı seçildiğimde, size söz veriyorum, devlet fındık için 15 lira fiyat açıklayacak." sözleriyle "kendi amaçlarını belirleme" ve "sosyal adalet" değeri üzerinden ülkemize ekonomik anlamda olumlu katkılar sağlayan fındık üretimine destek sağlayacaklarını ifade etmekte aynı zamanda mevcut hükümetin fındık fiyat politikalarını eleştirmektedir. Sorumlu bir cumhurbaşkanı olma vaadinde bulunan Meral Akşener, seçimden bir gün önce 23 Haziran 2018 tarihinde attığı tweetinde "Bizler yarın müşahitlerimizle birlikte sandık başındayız. Sizler de lütfen geçmişinizi unutmayın. Geleceğiniz için oy kullanın! Ve unutmayın, doğru kullanılan her oy bir fark yaratır!" sözleriyle milli iradenin en önemli unsuru olan seçimlerde oy'lara sahip çıkmanın gerekliliğinin bilincinde olduklarını, herkesin seçim günü bu bilinçle hareket etmesi gerektiğini "sorumluluk sahibi" ve "sosyal güç" değeri üzerinden ifade etmektedir. Akşener, bir başka tweetinde "Her gün ama her gün, kriz çıkaran "sorunlu devlet" yerini, "sorumlu devlet"e bırakmalıdır." sözleriyle mevcut yönetim politikalarının sorumluluk değeriyle hareket etmeyen bir yapıda olduğunu ifade etmektedir. 12 Haziran 2018 tarihli bir başka tweetinde Akşener "Halkın isteklerini ve menfaatlerini önceleyen bir yerel yönetim anlayışıyla geliyoruz" sözleriyle "sorumluluk sahibi olma" ve "kendi amaçlarını belirleme" değeri üzerinden "halkın beklentilerine önem veren" bir yerel yönetim anlayışı oluşturma vaadinde bulunmaktadır. Tweetlerin'de en fazla kullandığı değer olan "dürüstlük" değeri üzerinden Akşener temiz, dürüst ve hesap verebilir bir iktidar sözü vermektedir. 12 Haziran 2018 tarihli tweetinde Meral Akşener "Yolsuzlukla mücadele vaatlerimiz sözle sınırlı kalmayacak! #YüzünüGüneşeDönTürkiye" ifadelerini kullanarak amaçlarının dürüst ve temiz bir siyaset olacağını "dürüstlük" ve "kendi amaçlarını belirleme" değeri üzerinden ifade etmektedir.

Bir diğer Cumhurbaşkanı adayı olan Temel Karamollaoğlu ise en çok atfı yaptığı değer olan "başarılı olmak" değeri üzerinden mevcut iktidarı ve Cumhurbaşkanını eleştirmektedir. Karamollaoğlu 22 Haziran 2018 tarihli bir tweetinde "Mevcut sistem 5 yıldızlı otel konforu içinde hastalık üretmektedir!" sözleriyle iktidarın Türkiye'nin sorunlarını çözemediğini "başarılı olmak" değeri üzerinden ileri sürmektedir. Karamollaoğlu bir başka tweetinde "Bugün ekonomi bir çıkmazın içinde! İşsizlik çözülüyor, Dış borç artıyor, Faiz sürekli yükseliyor, Asgari ücret açlık sınırının üzerine çıkamıyor." sözleriyle "başarılı olmak" ve "zenginlik" değerleri üzerinden, yürütülen politikaların ekonomiyi düzeltmediğini, iktidarın ekonomik anlamda başarısız olduğunu vurgulamaktadır. "Kaynaklarımızı gösterişe değil, üretime tahsis edeceğiz!" ifadesini kullandığı 1 Haziran 2018 tarihli tweetinde Temel Karamollaoğlu, hükümetin ekonomi politikalarının gösterişe dayalı olduğunu, kaynakların verimsiz kullanıldığını, kaynakların üretime kullanılmasının ekonomik anlamda doğru olacağını savunarak "zenginlik ve "kendi

amaçlarını belirleme” değerine atıfta bulunmaktadır. Tweetlerinde dürüst, şeffaf ve hesap verebilir bir iktidar vaadinde bulunan Karamollaoğlu, 3 Haziran 2018 tarihli tweetinde *“Türkiye'nin özü, sözü doğru bir sese ihtiyacı var.”* ifadeleriyle siyasette doğrularla hareket etmenin önemini dürüstlük değeri üzerinden açıklamaktadır. Karamollaoğlu 20 Haziran 2018 tarihli bir başka tweetinde *“Kapalı kapılar ardında hiçbir iş yapmayacağız.”* ifadesiyle açık ve şeffaf bir iktidar sözü vermektedir.

Selahattin Demirtaş'ın seçime yönelik Tweetlerinde en fazla ön plana çıkardığı değerler “dürüstlük”, “zenginlik”, “özgürlük” değerleri olmuştur. Demirtaş 18 Haziran 2018 tarihli tweetinde *“Nefreti, kini, düşmanlıkları, doğru olmayan sözleri değil; sevgiyi, huzuru, saygıyı çoğaltacağız. Alın terini, ekmeği, emeği yücelteceğiz. Acıları bal eyleyip geleceğin Türkiye'sini birlikte yaratacağız. Çünkü biz birlikte güzeliz. Sensiz olmaz, ancak senle değişir.”* ifadeleriyle “dürüstlük”, “barışçıl bir dünya”, “güzel bir dünya”, “sosyal adalet” ve “kendi amaçlarını belirleme” değerlerine atıfta bulunmaktadır. 21 Haziran 2018 tarihli tweetlerinde Demirtaş *“Asgari ücreti ve emekli maaşını 3.000 TL yapalım. Merak etmeyin, ülke batmaz. Üretimin arttığı bir yerde bunun iki katına çıkmak bile mümkün. Yoksulluk sınırı 6.000 TL iken bu miktarlar ne abartıdır ne de afaki. Bunu mutlaka hayata geçireceğiz.”* ve *“İhracatı artırarak cari açığı düşüreceğiz. Faiz ve döviz de buna bağlı olarak hızla düşecek.”* ifadelerini kullanarak ekonomi politikasının yüksek üretim ve yüksek ihracat temelli olacağını “zenginlik” ve “kendi amaçlarını belirleme” değerleri üzerinden ifade etmektedir. 8 Haziran 2018 tarihinde *“Üsttenci, egemen, eril, otoriter, ötekileştirici, nobran, kaba bir dil yerine eşitlikçi, çözüm üreten, özgürlükçü, ayrımcılık yaratmayan, içten ve samimi bir dil toplumda da sosyolojik fay hatlarını ortadan kaldırır, sorunların çözümünde ortaklaşmayı kolaylaştırır. Teşekkürler.”* sözleriyle Demirtaş “özgürlükçü” ve “eşitlik” yanlısı bir siyasi iktidarı hedeflediklerini ifade etmektedir.

Doğu Perinçek ise en fazla “Ulusal güvenlik” değerine atıfta bulunmaktadır. Perinçek tweetlerinde, FETÖ, PKK ve diğer terör örgütlerinin Türkiye'nin en büyük sorunu olduğunu sıklıkla ifade etmektedir. Nitekim 19 Haziran 2018 tarihli bir tweetinde Perinçek *“Müttefiğimiz ABD silah ambargosu kararı aldı. Gerçek şudur: PKK'ya 5000 tır silah veren, Akdeniz'de tatbikat yapan, Afrin'de, Kandil'de Mehmetçiğe kurşun sıkıran müttefik olmaz. Verilecek cevap bellidir: İncirlik Üssü TSK'nın emrine verilecek ve ABD askeri kovulacak.”* sözleriyle Türkiye'nin ABD ile işbirliğini eleştirmekte, ABD'nin terör örgütüne silah desteği sağladığını ve bunun kabul edilemez olduğunu, müttefik gibi görünen ABD'nin aslında PKK ile birlikte Türkiye'nin bir düşmanı olduğunu “ulusal güvenlik” değeri üzerinden ileri sürmektedir. 16 Haziran 2018 tarihli bir başka tweetinde Perinçek *“Türkiye'nin geleceğinde Vatan Partisi var. Biz, çöken sistemin karşısındayız. Ekonomimiz borç batağında çırpınmakta, güvenliğimiz ise tehditlerle karşı karşıyadır. Çırpınanlar ve tehditlere karşı çaresiz olanlardan değiliz, çözümümü temsil eden partiyiz. Milletimizden yetki istiyoruz”* ifadeleriyle “ulusal güvenlik”, “sorumluluk sahibi olma” ve “sosyal güç” değerleri üzerinden mevcut siyasi iktidara eleştiride bulunmuş, bu olumsuz durumu ancak milletin seçimlerde onay vermesi halinde kendilerinin ortadan kaldıracağını ifade etmiş ve iktidara getirme yetisi ile halkı bir “sosyal güç” olarak konumlandırmıştır. 4 Haziran 2018 tarihli tweetinde Perinçek *“Türkiye'yi bir üretim üssü haline getireceğiz. Bugün doğmamış çocuklarımızın oylarını istiyoruz. Geleceğin Türkiye'si için yatırımlar yapacağız.”* sözleriyle “zenginlik” ve “kendi amaçlarını belirleme” değerine atıfta bulunmaktadır. Söz konusu tweetinde Perinçek kendisine verilecek oyların gelecek nesillerin refahı ve

ülkenin ekonomisi için oldukça önemli olduğunu vurgulamaktadır. Bir başka tweetinde *“Türkiye, borç batağında çırpınmaktan vazgeçecek, devrimci kararlar alacak ve üretim ekonomisine geçecektir. Kalkınmayı ve bölgeler arasında dengeleri sağlayan, halkı zenginleştiren Planlı ve Karma Ekonomi, Türkiyemiz için biricik çözümdür.”* ifadeleriyle “zenginlik” ve “kendi amaçlarını belirleme” değerleri üzerinden ekonomik anlamda planlı ve programlı bir gelecek vadetmektedir. 23 Mayıs 2018 tarihli tweetinde Perinçek *“Yazık değil mi 17 yıla? Artık Türkiye'yi 17 yıl geriden gelenler yönetemez. Kaybedecek 17 yılımız yok. 17 yıl sonra pişman olmayalım. Torunlarımızın oylarını da istiyoruz..”* ifadeleriyle “başarılı olma” ve “sorumluluk sahibi olmak” değerleri üzerinden mevcut siyasi iktidarı eleştirmekte aynı zamanda da başarılı olma sözü vermektedir. Geleceği kurtarmak adına kendisine verilecek oyların aslında gelecek neslin “kurtarılacak olan yarınları” olduğunu ileri sürmektedir.

Sonuç

Değer kavramı, toplumların ekonomik, siyasi ve kültürel yapısını çözümleyerek ortaya koyabilmek adına önemli bir kılavuz işlevi görmektedir. Değerler ve siyaset birbirine bağımlı ve ilişki içerisindedirler. Zira bir toplumda siyasi politikalar yürütebilmek için söz konusu toplumun düşünce yapısını ve zihin haritasını ortaya koymak, o toplumun değerlerini, düşüncelerini ve inançlarını belirlemek ve buna uygun adımlar atmak gerekmektedir. Toplum içerisindeki bireylerin neye değer verdiklerine, düşünce, inanç ve isteklerine doğru cevaplar üreten siyasi politikaların başarılı olma şansı yüksektir. Bu nedenle değerler siyasi aktörlerin tutum ve davranışlarını açıklamada önemli role sahiptirler.

24 Haziran 2018 Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin kazananı olan Recep Tayyip Erdoğan'ın Twitter üzerinden gerçekleştirdiği söylemlerinde en fazla gönderme yaptığı değer “kendi amaçlarını belirleme” değeridir. Erdoğan “kendi amaçlarını belirleme” değeri ile seçmene amaçlarını doğru olarak anlatmayı, hedeflerini ve bu hedeflere nasıl ulaşacağını plan ve programlarla ifade ederek seçimde güven oluşturmayı öncelik olarak belirlemiştir. Ancak seçmenin beklentilerini karşılama amacı taşıyan söylemler genellikle başka değerler üzerinden anlam kazandığından Erdoğan'ın söylemlerinde “kendi amaçlarını belirleme” değeri diğer değerlerle birlikte karşımıza çıkmaktadır. Erdoğan “kendi amaçlarını belirleme” değerini “başarılı olmak”, “zenginlik”, “kamusal imajı korumak” değerleri ile birlikte kullanmıştır. Bu durum özellikle Erdoğan'ın ulaşım, enerji ve sağlık alanındaki vaatlerinde sıklıkla görülmektedir. Erdoğan'ın en fazla vurgu yaptığı değerlerden biri olan “başarılı olmak” değeri tıpkı “kendi amaçlarını belirleme” değerinde olduğu gibi politik söylemlerinde sıklıkla karşımıza çıkmaktadır. Yapılan analizde “Başarılı olmak” değerinin çoğu kez “zenginlik” değeriyle birlikte kullanıldığı gözlemlenmiştir. Zira Erdoğan yeni ekonomik vaatlerini açıklarken geçmiş dönemlerde gerçekleştirilen başarılı ekonomik projeleri seçmenin zihninde somutlaştırmayı amaçlamaktadır. “Güçlü finansal politikalar”, “yüksek istihdam”, “mega sanayi bölgeleri”, “Yerlileştirme ve Türk malı ürünleri destekleme programları”, “yerli üretimi arttırmak”, “yerli otomobil üretimi”, “güçlü tarım ve hayvancılık politikaları” kavramları Erdoğan'ın başarı değeri içeren ekonomik vaatlerinde sıklıkla değindiği kavramlar olmuştur. Erdoğan'ın tweetlerinde sorumluluk sahibi olmak ve sosyal güç değeri de karşımıza çıkmaktadır. “Sorumluluk sahibi olmak” değeri Erdoğan'ın

tweetlerinde hali hazırdaki başarıları ve gelecekte atılması planlanan adımları göz önünde bulundurarak seçmenin oylarını buna göre vermesi gerektiğini ifade eden ve seçmene sorumluluk yükleyen bir içerikle karşımıza çıkmaktadır. Erdoğan tweetlerinde seçmeni toplumsal bir güç olarak konumlandırmakta iktidara getirme güç ve mesuliyetinin sadece millete ait olduğunu vurgulayarak sorumluluk sahibi olmak ve sosyal güç değerlerine gönderme yapmaktadır.

Diğer adayların ise seçim söylemlerini daha çok iktidarın icraatlarını eleştirmek üzerine kurguladığı görülmektedir. Özellikle “başarılı olmak” değeri üzerinden Erdoğan’ın Başbakanlık ve Cumhurbaşkanlığı dönemlerine eleştiriler getirilmektedir. Seçim döneminde “Parti rozetimi çıkarttım, hepinizin Cumhurbaşkanı olacağım” sözleriyle tarafsız davranacağını söyleyen ve eşitlik değerine vurgu yapan Muharrem İnce, Recep Tayyip Erdoğan gibi “başarılı olmak”, “sorumluluk sahibi olmak” ve “kendi amaçlarını belirleme” değerleri üzerinden söylemlerini oluşturmuştur. Meral Akşener ise yeni kurulan bir partinin Cumhurbaşkanı adayı olması nedeniyle tweetlerinde “kendi amaçlarını belirleme” değerini öne çıkartmış bu söylemlerini ise özellikle “zenginlik” değeri üzerinden kurgulayarak sunmuştur. Selahattin Demirtaş eleştirilerini “dürüstlük” değeri üzerinden ifade ederken Temel Karamollaoğlu ve Doğu Perinçek ise “başarılı olma” değeri üzerinden iktidarı eleştirmektedir. Genel olarak Erdoğan’ın dışındaki adayların söylemlerini meydan okuyan bir iletişim stratejisi bağlamında değerlendirmek mümkündür.

Tüm bu analizler sonucunda, 24 Haziran 2018 seçimlerinde “başarılı olmak”, “kendi amaçlarını belirlemek”, “sorumluluk sahibi olmak”, “zenginlik”, “dürüstlük”, “özgürlük”, “ulusal güvenlik” ve “sosyal güç” değerlerinin adayların politik söylemlerinde ön plana çıktığı görülmektedir. Bu değerlerden özellikle “kendi amaçlarını belirleme”, “başarılı olma”, “sorumluluk sahibi olma” ve “zenginlik” değerlerinin diğer değerlerden daha fazla vurgulandığı 24 Haziran 2018 seçimleri, adayların söz konusu değerlere başvurmak bakımından benzer eğilim gösterdikleri, fakat değerlere farklı bağlam ve kapsamlarda işlevsellik kazandırmaya çalışarak birbirlerinden farklılaştıkları bir seçim olmuştur.

Kaynakça

- Akbaba, Sırrı. (2004). Psikolojik Sağlığı Koruyucu Rehberlik Ve Psikolojik Danışma. Ankara:Pegem.
- Avcı, Nazmi (2007). Toplumsal Değerler ve Gençlik. Ankara: Siyasal Kitapevi.
- Bilgin, N (1995). Sosyal Psikolojide Yöntem ve Pratik Çalışmalar. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- Bogdan, , Sari Knopp Biklen (1992). Qualitative Research for Education: Introduction and Methods. Boston: Allyn and Bacon.

- Eren, Bilal. (2015). "Twitter ve Siyasal İletişim" . Editörler: Selva Ersöz Karakulakoğlu, Özge Uğurlu, İletişim Çalışmalarında Dijital Yaklaşımlar: Twitter. Ankara: Heretik Basım Yayın, 17-33.
- Feather, Norman (1975). Values in education and society. New York: Free Press.
- Fitcher, Joseph. (1990). Sosyoloji nedir? (Çev. Nilgün Çelebi). Konya: Selçuk Üniversitesi Yayınları.
- Güngör, Erol. (1998). Değerler Psikolojisi Üzerinde Araştırmalar. İstanbul: Ötüken Neşriyat
- Güvenç, Bozkurt (1976), Değerler, Tutumlar ve Davranışlar. Toplum Bilimlerde Araştırma ve Yöntem. Ankara: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü Yayınları.
- Kluckhohn Clyde (1962). "Values and value-orientations in the theory of action". T. Parsons ve E. A. Shils, (Der.), Toward a general theory of action, Cambridge: Harvard University Press
- Kuşdil, Ersin ve Kağıtçıbaşı Çiğdem (2000). "Türk Öğretmenlerin Değer Yönelimleri ve Schwartz Değer Kuramı." Türk Psikoloji Dergisi, 15 (45): 59-76.
- Lilleker, D. , Koc-Michalska, Karolina., Schweitzer, Eva Johanna., Jacunski Michal, Jacunski, Nigel Jackson Thierry , Vedel (2011). "Informing, Engaging, Mobilizing Or Interacting: Searching For A European Model Of Web Campaigning". European Journal Of Communication, 26(3): 195-213
- Mehmedoğlu, Ali Ulvi (2007). Üniversite Öğrencilerinin Değer Yönelimleri ve Dindarlık. İstanbul: DEM/Değerler Eğitimi Merkezi Yayınları.
- Meriç, Övünç. (2015). "140 Karakter ile Siyaset Konuşmak: Twitter ve Siyasetçi-Yurttaş Etkileşimi". Editörler: Selva Ersöz Karakulakoğlu, Özge Uğurlu. İletişim Çalışmalarında Dijital Yaklaşımlar: Twitter. Ankara: Heretik Basım Yayın, 33-59.
- Öztürk, Mesude. (2014). Sosyal Medyada Kurumsal Sosyal Sorumluluk İletişimi. Konya: Literatürk Academia
- Rokeach, Milton. (1973). The nature of human values. New York: Free Press.
- Ros M., Shalom H. Schwartz, Shoshana Surkiss (1999). "Basic individual values, work values, and the meaning of work". Applied Psychology: An International Review, 48 (1): 49-71.
- Schwartz, Shalom. H. (1990). "Individualism-Collectivism: Critique And Proposed Refinements", Journal Of Cross Cultural Psychology, 21 (2): 139-157.
- Schwartz, Shalom (1992). Universals in the Content and Structure of Values: Theory and Empirical Tests in 20 Countries. Advances in Experimental Social Psychology. New York: Academic Press

- Schwartz, S., Melech, Gila, Lehmann, Arielle, Burgess, Steven, Harris, Mari and Owens Vicki (2001). "Extending the cross-cultural validity of the theory of basic human values with a different method measurement" *Journal of Cross-Cultural Psychology* , (32):519-542
- Shalom H Schwartz , Gian Vittorio Caprara. and Michele Vecchione (2010). "Basic Personal Values, Core Political Values and Voting: A Longitudinal Analysis". *Political Psychology*, 31 (3):421-452.
- Schwartz, Shalom (2006). "Basic human value: An overview" *The Hebrew University of Jerusalem* , 4 (2):249-288.
- Zavalloni, Marissa. (1980). "Values." Editör:Janak Pandey. *Handbook of cross-cultural psychology*, Vol. 5, , Boston: Allyn & Bacon, 73-120.

İnternet Kaynakları

- Anadolu Ajansı(2018). <https://www.aa.com.tr/tr/politika/ak-parti-genel-sekreteri-sahin-cumhur-ittifaki-milletimizin-ortak-iradesinin-sonucudur/1073578> /Erişim Tarihi:28.11.2018
- Britanya Yayın Kuruluşu (2017). <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-39612452> / Erişim Tarihi, 28.11.2018.
- Cumhuriyet Gazetesi, (2018) http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/960251/Erdogan_erken_secim_tarihini_acikladi.html /Erişim Tarihi: 28.11.2018.
- Cumhuriyet Gazetesi (2018). http://www.cumhuriyet.com.tr/haber/siyaset/961634/Erken_secim_teklifi_TBMM_de_kabul_edildi.html /Erişim Tarihi: 28.11.2018
- Doğu Perinçek Resmi Twitter Hesabı, https://twitter.com/dogu_perincek / Erişim Tarihi: 23.05.2018.
- Hürriyet Gazetesi (2016). <http://www.hurriyet.com.tr/gundem/son-dakika-haberi-tum-ulkede-ohal-ilan-edildi-40156536> / Erişim Tarihi: 28.11.2018
- Meral Akşener Resmi Twitter Hesabı https://twitter.com/meral_aksener/ Erişim Tarihi:23.05.2018
- Muharrem İnce Resmi Twitter Hesabı, <https://twitter.com/vekilince> / Erişim Tarihi: 23.05.2018.
- Recep Tayyip Erdoğan Resmi Twitter Hesabı, https://twitter.com/rt_erdogan / Erişim Tarihi:23.05.2018
- Sabah Gazetesi, (2018).https://www.sabah.com.tr/gundem/2016/11/16/baskanlik-degil-cumhurbaskanligi_ /Erişim Tarihi: 28.11.2018
- Sabah Gazetesi, (2018). <https://www.sabah.com.tr/gundem/2018/06/16/cumhur-baskani-erdogandan-onemli-aciklamalar/> Erişim Tarihi: 28.11.2018

Selahattin Demirtaş Resmi Twitter Hesabı, https://twitter.com/hdpdemirtas_ /Erişim Tarihi: 23.05.2018.

Temel Karamollaoğlu Resmi Twitter Hesabı, https://twitter.com/T_Karamollaoglu / Erişim Tarihi: 23.05.2018

Yeni Şafak Gazetesi, <https://www.yenisafak.com/15-temmuz-feto-darbe-girisimi-hakkinda-her-sey-h-2618794> / Erişim Tarihi: 28.11.2018

Yeni Şafak Gazetesi (2017). <https://www.yenisafak.com/gundem/referandum-16-nisanda-2610961>, 28.11.2018.

Yüksek Seçim Kurulu (2018). <http://www.ysk.gov.tr/doc/dosyalar/docs/24Haziran2018/KesinSecimSonuclari/2018CB-416D.pdf> / Erişim Tarihi:28.11.2018.

Yüksek Seçim Kurulu: Karar No: 472, <http://www.ysk.gov.tr/doc/karar/dosya/77662/2018-472.pdf> /Erişim Tarihi:28.11.2018.